

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 16 (1753) 1991 m. balandžio mėn. 30 d. XXXVI METAI Melbourne

Telšių Vyskupijos
ir Klaipėdos Prelatūros
Kurija
1991 m. kovo mėn. 6 d. Nr. 237

Didžiai Gerbiamiems Telšių
Vyskupijos ir Klaipėdos Prelatūros
kunigams,

Trys Lietuviai į Sventųjų Garbę

Jo Ekscelencija Telšių Vyskupas Antanas Vaičius pranešė kun. dr. Pranui Daukniui, kad Romoje Sv. Sostas jau leido užvesti Kanonizacijos bylas trims Lietuvos kankiniams, tai - Vyskupas Vincentas Borisevičius, Arkivyskupas Teofilius Matulionis ir Arkivyskupas Mečislovas Reinsys. Jie kankiniai už Kristų ir Lietuvą. Sventieji amžinai gyvi žmonių širdyse.

Vincentas Borisevičius
Telšių Vyskupas

Teofilius Matulionis
Kaišiadorių Arkivyskupas

Mečislovas Reinsys
Vilniaus Arkivyskupas

VINCENTAS BORSEVIČIUS

Gimė 1881.XI.23 Vilkaviškio aps. Mokslus ėjo Petrapilyje, Seinuose ir Friburgo universitete Sveicarijoje. Kunigų išventintas 1910. Profesorius Seinų kunigų seminarijoje, nuo 1927 m. profesorius ir rektorius Telšių kunigų seminarijoje. 1940 pakeltas į vyskupus, nuo 1944 m. Telšių vyskupas, daug rašė spaudoje, jo paskaitos spausdinamos mokslo žurnaluose. Sovietų okupacijoj kaltintas rėmęs Lietuvos partizanus. Buvo areštuotas 1946.II.5. Pagal daugumą šaltinių, bolševikų buvo sušaudytas 1947 m. sausio 3 d. Ar tai buvo Vilniuje, Sibire ar kitur, žino tik sovietų saugumas.

vyskupu, bet bolševikai jonepaleido ir vėl nuteisė 10 metų kalėjimo. Po bausmės grįžęs į Lietuvą. Komisarų Tarybai rašė Memorandume: „Mūsų tauta yra patekusi į tokį sukuri, iš kurio ją gali išvesti tik Dievo Apvaizda. Esu įsitikinęs, kad visos pastangos ginti lietuvių tautą ir ją apsaugoti nuo nelaimių susilauks Viešpaties palaimos.“ Kankintojams sakydavo: „Jūs manes neįbauginsite. Aš dėkoju Dievui, kad galiu kentėti už Kristų.“ Mirė Seduvoje 1962.VIII.20.

MEČISLOVAS REINSYS

Gimė 1884.II.5 Utenos aps. Mokėsi Rygoje, Petrapilio dvasinėje

seminarijoje, kunigu išventintas 1907. Liuvono universitete Belgijoje įsigijo filosofijos daktarą. 1919 m. bolševikų įkalintas Vilniuje. Nuo 1922 m. psichologijos profesorius VD Universitete Kaune. 1926 m. Lietuvos užsienio reikalų ministeris. Priklausė Ateitininkų Sąjungos Federacijos Tarybai. 1940 pakeltas į arkivyskupas ir paskirtas Vilniaus Arkivyskupo padėjėju, o vėliau ir pačiu Vilniaus Arkivyskupu. Bolševikai Arkiv. M. Reinsį kaltino, kam nesmerkė už laisvę kovojančius Lietuvos partizanus ir jį suėmė. Kankinio mirtimi nukantintas Vladimiro kalėjime 1953.XI.8.

TEOFILIUS MATULIONIS

Gimė 1873.VII.4 Utenos aps. Baigęs Petrapilio kunigų seminariją, kunigu išventintas 1900. Klebonavo Petrapilyje, bolševikų suimtas įkalintas 3 metus. Popiežius Pijus XI dėl religijos persekiojimų Rusijoje, jį slaptai paskyrė vyskupu 1928.XII.8. Vėl bolševikų buvo suimtas ir įkalintas 10 metų Butyrkų, Solovkų salų ir Vladimiro kalėjimuose. 1933 m. išleistas ir grįžo į Lietuvą. Romoje popiežius Pijus XI jam tarė: „Garbė lietuvių tautai, kuri davė tokį didvyrį!“ 1943 m. buvo paskirtas Kaišiadorių

Mylimas Brolis Kristuje,

Velykų II dieną iš Kauno į amž. Miestą išlydėjome Kardinolą ir vysk. Vladą. Turėtų būti ir kokių nors naujienų. Jau senai kalbama, kad Arkivyskupas Julijonas prašo sau pagalbininko, to paties norėtų ir Kardinolas. Arkivyskupo sveikata nekokia. Dalyvavo išlydėjime, tačiau skundėsi dideliu silpnumu. Taigi, gali būti ir didesnių pasikeitimų.

Velykas šiemet atšventėme iškilmingai kaip niekad. Tiek daug tikinčiųjų, dalyvavusių per Velykų

pamaldas, tur būt, Lietuvoje dar nebuvo niekad. Tai patvirtina visi kunigai, kuriuos tik klausiau. Labai daug buvo ir jaunimo, ir vaikų.

Turiu į Jus ir didelį prašymą. Ar nebūtų galima per Jūsų laikraštį paraginti brolius seses lietuvius atsiliiepti ir pasisakyti apie mūsų Tautos kankinį vysk. Vincentą Borisevičių? Medžiaga reikalinga dėl jo paskelbimo palaimintu. Sv. Sostas jau yra leidęs užvesti kanonizacijos bylą ne tik Telšių Vyskupui kankiniui Vincentui

Yra gautas Sventojo Sosto leidimas pradėti Vyskupo Vincento Borisevičiaus kanonizacijos bylą. Tuo tikslu jau renkama medžiaga, liečianti Vyskupo-Kankinio gyvenimą.

Maloniai prašome pakartotinai apie tai skelbti bažnyčiose. Surinktas žinias, protokoliškai surašytas ir priesaika patvirtintas, siųsti į Kuriją. Visa tai atliktina kuo skubiau ir kuo rūpestingiau.

Kad Dievas laimintų šį mūsų darbą, palydėkime jį nuoširdžia malda. Mišiose, kalbėdami visuotinę maldą, prijunkime čia pridėdamą kreipinį ir užbaigiamąją maldą. Taip melskimės, kol sulauksime Vyskupo Vincento Borisevičiaus paskelbimo palaimintu.

Vad.: Iškelk į altoriaus garbę mūsų kankinį Vyskupą Vincentą Borisevičių.

Kun.: Viešpatie, Tu leidai mūsų tautai patirti be galo daug kančių, bet kartu pažadinai joje didvyrių-kankinių dvasią. Dėl tavo Vardo ir tautos laisvės kentėjo ir save paaukojo Vyskupas Vincentas Borisevičius. Iškelk jį į altoriaus garbę, kad vis labiau skatintų mus tvirtai tave tikėti ir drąsiai išpažinti. Prašome per Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

Vyskupas Antanas Vaičius
Telšių Vyskupas ir Klaipėdos
Apaštalinis Administratorius

Monsinoras Juozapas Gedgaudas
Kurijos Kancleris

Borisevičiui, bet ir Arkivyskupui Reiniui, ir Arkivyskupui Matulionii. Aš turiu pasirūpinti Telšių Vyskupu kankiniu V. Borisevičium. Būčiau labai dėkingas, jei per Jūsų laikraštį gavę žinią, kas nors iš gyvenančių Australijos tautiečių atsiliieptų. Tuo tikslu pridėtu ir Telšių vyskupijos bei Klaipėdos prelatūros kunigams išsiuntineto aplinkraščio tekstą.

Gavau laišką iš Dr. Kuncos. Esu jam labai dėkingas už duotas ligos nurodymus, kaip turu užsilaikyti ir ką turu ateityje daryti. Labiausiai esu dėkingas Jums už viską!

Tebesu labai užimtas ir pilnas visokiųjų rūpesčių. Iki šiol nepajėgiu parašyti ir padėkoti nei patiems geriausiems man tiek daug gerumo parodžiusiems lietuviams. Zadu tai padaryti ateityje. Dabar gi per Jus, mielas Daktare, siūnciu visiems geriausius Dievo palaimos linkėjimus.

Lieku su Jumis maldos vienybėje.

Jūsų,
Vysk. Antanas Vaičius
Telšiai, 1991 m. balandžio 4 d.

JEIGU GALIMA?

Ruletės žaidimas S. Sąjungoje eina prie galo. Gorbačiovo kelionė į Japoniją tai jo paskutinė korta. Jeigu galėtų sugrįžęs paskelbti, kad jam pavyko parduoti Japonijai iš jos atimtas salas ir kad už tuos pinigus tuč tuoj jis pagerins visuomenės būklę, ypač angliakasių ir kitų darbininkų, jis dar galėtų trumpam laikui nustumti vado vietos pradžią. Greičiausiai sovietų prezidentas šį kartą bus sukalbamesnis bent su Japonija, jei dar ne su Lietuva...

Daug visi rašo apie Maskvos įvykius. Rašom ir mes patys, o dar pasiskundžiam ir Vašingtono dėsimumus konkrečiai užstoti. Dėl padėties kritiškumo susilaikom nuo komentarų apie pačią mūsų šalį. Kai kad yra veik uždraudęs išeivijai tai daryti. Atrodytų, kad mūsų privilegija ir pareiga yra teikti visokeriopą paramą ir tylėti... O vis tik ir mums rūpi, kas darosi krašte, nes ir nuo to, bent dalinai, gali priklausyti Lietuvos ateitis, ir yra dalykų, kuriuos nutylėti būtų žalinga. Taigi čia pora komentarų, aišku, jei galima?

Iš spaudos ir žinių girdėjom, kad Lietuvos ruošiamas skubiai suregistruoti nusavintas nuosavybės nuo 1940 metų ir jas grąžinti savininkam, o jei tai neįmanoma kompensuoti. Skamba teisingai. Tik ar planuotojai yra gerai apgalvoję, kaip tas atsilieptų į krašto ekonomiką? Kodėl tas nuosavybių grąžinimas yra toks skubus? Iš kur nuskurdus Lietuvą galėtų atsilyginti už tas nusavintas nuosavybes, kai išde trūksta 500 milijonų rublių?

Rašau nepavydėdamas net tiems, kurie prieš šio įstatymo išleidimą pradėjo rūpintis minėtų nuosavybių atgavimu. Esu vienintelis paveldėtojas buvusio pavyzdžio ūkio. Taigi asmeniškai toks įstatymas reikštų materialinę naudą, bent šokią tokią. Rašau be interesų ir be pavydų, vien dėl nerimo, kad toks ekonomikos „atstatymas“ galėtų labai sukomplikuoti ir taip jau vargingą krašto padėtį ir pakenkti tikram Lietuvos atsistatymui. Vienas dalykas balsuoti už tokį įstatymą, visai kitas jį įgyvendinti.

Vokietija, apsvaigus dėl susijungimo, yra padariusi tą ir dar kitą klaidą: išmainė vertingas demarkes į veik beverčius ostmakes vieną už vieną kursu. Tos dvi klaidos kainuos Vokietijai pusšimtį ar šimtą milijardų dolerių. Taip ekonominiai striprios valstybės pamatai sudrebėjo. Per eilę metų V. Vokietija turėjo virš 60 milijardų dolerių supervitą. Šiais metais žada neturėti jokio dėl išlaidų susijusių su buvusia Rytų Vokietija ir dėl padarytų klaidų.

Vokietija, sugebėjusi atsistatyti iš griuvėsių, perneš ir šituos nuostolius. Lietuva yra skirtingoj padėtyje. Dar nevēlu išvengti apsirinkimų galinčių sukomplikuoti

Rašo Dr. Jonas Kunca

visą atstatymo procesą. Visi išeiviai yra palikę Tėvynę savo dvarus, ūkius ar namus. Vien jiems, mokant tik po 5,000 rublių, tektų sumokėti 250 milijonų. O kur būvę Lietuvos ūkininkai? Namų savininkai?

Grąžinimas galimas ir naudingas tik tokių ūkių, kurie dabartiniu momentu nėra tinkamai išnaudojami ir tik likusiem gyventi Lietuvoje. Išeiviai turėtų aukoti atskiriantis Lietuvai bent dalį savo turto, bet ne laukti nuosavybių grąžinimo ar kompensacijų iš jos.

Kas ir kodėl galvoja, kad tokiu įstatymu pagreitinsim krašto ekonominį atgimimą? Okodėl mūsų krašto ekonomistai ar politikai yra taip skubu įvelti valdžios išdą į milžiniškas skolas? Pereitą vasarą per studijų kelionę į Lietuvą pastebėjau, kad nuosavybės atgavimu yra susirūpinusių tokių patriotų ir šalies gelbėtojų, kurių niekas nedrįstų įtarti materialiniu apskaičiavimu.

Iki šiol Lietuvos parlamentas nesuspėjo paruošti konstitucijos. Niekas gerai nežino, kur prasideda ir baigiasi vyriausybės kompetencija, kokią galią turi ar

neturi miestų ir rajonų savivaldybės, o čia staiga ruošiamas nuosavybių grąžinimo įstatymas, lyg jis būtų skubiausiai sprendina krašto problema. Ar Lietuvos žmonės žino, kokios jo galėtų būti pasekmės? Ar žino, kad kompensacijos galėtų pasiekti milijardus dolerių?

Jei išsilaisvinimo procesas eis palankiai, ateis laikas išleisti ir lietuviškus pinigus. Čia vėl būtų lengva valdžiai būti duosniai keičiant juos į beverčius rublius. Vokietija padarė šitą klaidą ir nudegė pirštus. Gi 1948 m. Vokietija piliečiam išskyrus industriją, iškeitė tik po 100 reichsmarkų į demarkes. Pasisekė. Anas, ne dabartinės Vokietijos pavyzdys, galėtų būti naudingesnis.

Šitos pastabos nepretenduoja kritikuoti, bet tik atkreipti dėmesį, kol nėra vėlu. O gal mūsų Lietuvos pareigūnų planas yra numatęs minėtus sunkumus? Gal tas planas yra skirtingas, negu atrodo iš spaudos ir žinių pranešimų? Būtų maloniau, jei būčiau apsirikęs ir bereikalo susirūpinęs.

Galų gale, einame prie demokratinės santvarkos, kurioj nuomonių skirtumas turėtų būti toleruojamas ir kurioj niekas negali pretenduoti į neklaidingumo monopolį, mane įskaitant.

Svedijos pozicija aiškesnė

Sausio 23-24 d. Vilniuje viešėjo Svedijos parlamento delegacija: konservatorių partijos narė ir parlamento vicepirmininkė Ingegard Troedsson, parlamento narys Ewertas Svenssonas bei parlamento užsienio reikalų komiteto atstovas Thomas Bertenmanas. Svečiai kalbėjo Lietuvos Aukščiausioje Taryboje, susitiko su Lietuvos parlamentariais, apsilankė prie TV bokšto, dalyvavo spaudos konferencijoje.

Svedijos atstovai pabrėžė, kad pirmą kartą Svedijos istorijoje iškart trys oficialios delegacijos yra pusiųstos į užsienio šalis, šiuo atveju - į Baltijos valstybes. Tuo Svedija aiškiai demonstruoja savo paramą bei rimtą susirūpinimą šių šalių likimu. Parlamentarai sakė, kad įvykiai Persų įlankoje negali nustelbti to, kas vyksta čia. Jų nuomone, įvykiai Baltijos šalyse dar svarbesni Europos saugumui.

Nors Svedija yra pripažinusi Baltijos valstybių aneksiją, įvykdytą SSSR, dabar ji remia teisėtai išrinktus Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentarus bei vyriausybes. Tačiau, kad valstybė būtų pripažinta, ji turi kontroliuoti savo teritoriją. Todėl Svedijos vadovybė mano, kad būtina kuo greičiau pradėti tikras derybas, ir įsipareigoja spausti SSSR lyderius.

„Mes dėsime visas pastangas, kad Baltijos klausimas būtų įtrauktas į Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos darbotvarkę. Mes sieksime iškelti Baltijos šalių

klausimą Europos bendrijos saugumo konferencijoje.“

E. Svenssonas pasakė, kad šiuo klausimu bus diskutuojama Europos taryboje. Be to, Svedijos interparlamentinė grupė pasiuntė kvietimus trims Baltijos parlamentams atvykti į Stokholmą balandžio mėnesį bendrai svarstyti situacijos Baltijos kraštuose. Svečiai išreiškė viltį, kad Gorbačiovo pareiškimas apie būtinumą iširti įvykius Lietuvoje gali būti derybų įžanga.

Be to, sužinojome, kad švedų vyriausybė skyrė lėšų Svedijos radijui transliuoti laidas lietuvų kalba, ir greitai tai bus pradėta.

Apibendrinamas savo nuomonę ir jausmus apie šį vizitą E. Svenssonas pasakė, kad jėgos naudojimas Lietuvoje ir Latvijoje rodo Kremliaus vyriausybės visišką silpnumą bei politinių argumentų neturėjimą.

V. Landsbergis pasakė, kad dabar Svedijos pozicija yra daug aiškesnė nei anksčiau. Lietuva gali džiaugtis tais konkrečiais žingsniais, kuriuos padarė Svedija, ir laukti naujų politinių sprendimų. Viljama Sudikienė „Lietuvos Aidas“

Lietuvos darbininkų Sąjunga, solidarizuodamasi su streikuojančiais Donbaso angliakasiais, kovo 12 dieną buvo pasintusi jiems keliasdešimt tonų maisto, nes Maskva grasina nutraukti streikuojančių aprūpinimą maistu. Kaip pranešė spaudai Lietuvos darbininkų sąjungos pirm. Angelė Balsienė, yra gautas streikuojančių atsakymas. Donbaso darbininkai buvo labai sujaudinti tokios paramos. Vienas kasyklos atstovas pareiškė, kad jie yra pasirengę sudaryti teisišgines sutartis su Lietuva dėl anglies tiekimo.

Published by Val. Čižauskas
38 Coghlan St., Nidra, 3042
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerijos atstovas spaudai pranešė, kad Sovietų užsienio reikalų ministras Bismertnych telefonu kalbėjosi su Islandijos užsienio reikalų ministru Hannibalson.

Sovietų Sąjunga labai kategoriškai reagavo į Islandijos parlamento nutarimą, raginusį savo vyriausybę užmegzti tiesioginius diplomatinis ryšius su Lietuva. Sovietai pasiuntė Islandijai protesto notą, kurioje šis parlamento nutarimas buvo įvertintas kaip kišimasis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Iš Islandijos į Maskvą buvo atšauktas Sovietų ambasadorius.

Kaip pranešė Sovietų užsienio reikalų ministerijos atstovas spaudai, ateinančią savaitę Sovietų ambasadorius grįš į Reikjaviką. Jokio oficialaus atsakymo į Sovietų notą Islandijos vyriausybė nėra pateikusi.

Italų televizijos antroji programa politinių žinių laidoje komentavo Sovietų Sąjungos vykiantį referendumą. Daug dėmesio buvo skirta Lietuvai, kuri, kartu su kitom dviem Pabaltijo valstybėm, atsisakė šiame referendume dalyvauti. Buvo parodytas dokumentinis video filmas apie šiuo metų sausio 9-13 dienos įvykius Vilniuje, žudynių prie Televizijos bokšto vaizdai ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko Vytauto Landsbergio kreipimasis į Vakarų demokratines valstybes, raginantis vakarų demokratijos jėgas paremti Lietuvą sunkiame jos kelyje į teisėtą nepriklausomybę. Apie Lietuvą pasakojo buvęs Italijos atstovas Maskvoje Mokota. Visa Medžiaga apie Lietuvą buvo perduota betarpiškai po parodyto Gorbačiovo kreipimosi į Sovietų Sąjungos žmones, raginusio pasisakyti už Sovietų Sąjungos išsaugojimą.

Kovo mėnesio pabaigoje Toronte, Kanadoje, bus išleista Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko profesoriaus Vytauto Landsbergio knyga „Atgavę viltį“. Daugiau negu dvejį šimtų puslapių knygoje aprašoma Lietuvos visuomeninio gyvenimo eiga nuo Persitvarkymo Sąjūdžio įsikūrimo iki 1990-ųjų metų kovo vienuoliktos dienos, kai buvo atkurta Lietuvos nepriklausomybė. Dokumentinėmis nuotraukomis gausiai iliustruotą knygą leidžia Pasaulio lietuvių bendruomenė. Už parduotas knygas gautas pelnas bus skiriamas Pagalbos Lietuvai vajui.

Strasbūre vyksta Europos Tarybos šalių vietos savivaldybių konferencija kurioje dalyvauti buvo pakviestos ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos miestų savivaldybių delegacijos. Lietuvos ir Estijos atstovai į Strasbūrą atvyko Latvijos savivaldybės dėl neiškių prižasčių konferencijoj nedalyvauja. Anot užsienio spaudos agentūrą, tai pirmasis Europos Tarybos renginys, kur dalyvauja Pabaltijo valstybių delegacijos. Nors ši konferencija ir nėra valstybinio lygio, bet Vilniaus miesto deputatas Lapienis ir Tartu miesto meras Mendelson pažymėjo, kad kvietimą dalyvauti konferencijoje jie vertina kaip pažangų žingsnį į savo valstybių oficialų pripažinimą.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDZIA AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mildažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas talso savo nuožiūra.

Mes lietuviai mylime savo brangias motinas, nesvarbu kur jos nebebūtų Sibire, Lietuvoje ar išsvijoje. Šiandien jos visos švenčia savo titulo motinos dieną. Todėl mes jas visus ir gerbiame. Gegužės mėnuo yra pats gražiausias metu laikas, kai po žiemos šalčių atgijusi graži Lietuvos gamta pasipuošia žaliais medžio lapais ir naujais žiedais. Todėl Romos katalikai ir katalikų bažnyčia parinko šį mėnesį pagerbti dangiškąjį Dievo Motiną Mariją su jos motinos diena ir su jos įvykusių stebuklų 1917 m. gegužės 13 d. Portugalijoje, kai pasirodė Fatimoje. Tuo pačiu ir mes nors vieną šio mėnesio dieną skiriame savo žemiškųjų motinų garbei. Lietuvoje 1929 m. kovo 24 d. visų organizacijų atstovų buvo nutarta Motinos Dieną švęsti ir rengti minėjimus pirmą gegužės mėnesio sekmadienį. Amerikoje ir Australijoje Motinos Diena yra švenčiama antrąjį gegužės mėnesio sekmadienį. Gyvendami šiame krašte ir mes turime taikytis prie vietinių papročių.

Pagerbdami motinas, poetai sudėjo joms eiles, muzikai skyrė savo kūrinius, menininkai tapė paveikslus, inžinieriai state namus, o gydytojai gydė savo motinas. Tas viskas buvo daroma pagerbti lietuves motinėles. Tačiau šiais moderniais laikais nemaža yra tokių motinų, kurios yra nevertos motinos vardo, kurios nemyli savo vaikų.

Šioje Motinos Dienoje verta kalbėti tik apie tokias, kurios yra

vertos mūsų pagarbos ir tikrai nusipelnė to vardo „Motina“.

Gal būtų daug kam teko girdėti tokį išsireiškimą – motina yra šeimos vergas. Ji nuo pat ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro lyg vergas kantriai dirba, o jos darbų galo nesimato. O tas kartojasi diena iš dienos, tačiau kiekviena motina nustebtų išgirdusi tokį išsireiškimą ir į tai atsakytų: „Aš tai darau iš meilės“.

Motinos dienoje pagerbdami motiną, kiekvienas prisimename savo gyvas ar mirusias motinas, kurios ir šiandien dar tebevergsta ir vergdama švenčia savo Titulo Motinos Dieną už spiglotų vietų Sibire ar kitur Sovietų Sąjungoje, tokioms motinoms mes turime ir norime išreikšti joms padėką. Dovana, kuri būtų brangiausia, tai motinoms mūsų meilė, nes tik tada ji įgauna prasmę. Nesvarbu motinai dovanos dydis, bet kas slėpiasi po dovana, tas sudaro vertę motinos akyse.

Tautos formuojasi ant motinos kelių, taip kartą išsireiškė Bismarkas. Nežinrind to, kad žmogiškos gyvybės pradžioje, pagal Sv. Raštą randame Tėvą, tačiau žmogiškoji gyvybė ne iš jo lyg kokios neišsemiamos verstmės pradėda savo egzistenciją, bet iš gimdančios motinos šauksmo ir kada spaudžia prie savęs ką tik gimusį naują kūrinį. Tėvas nejaute

savyje pamažu vykstančio pasikeitimo ir plakančios kitos mažos širdelės, jis nepereina per kančios ugnį. Jis yra tik tėvas.

Jei pažvelgsime į garsiąją pasaulio inteligenciją, į garsiųjų ir ne garsiųjų žmonių istoriją, joje pastebėsime, kad dauguma iš jų, tai ką atsiekė didingo pasaulyje, priskiria savo motinoms.

Sv. Tėvas Paulius VI šv. Petro Bazilikoje jis savo palaiminime primena žmonijai, kad šiandien visos pasaulis išdidžiai švenčia Motinos dieną, tačiau ir aš kartu prisimenu savo brangiąją motiną, kurios nuopelnu šiandien esu popiežium. Tai ir mes turime prisiminti ir pagerbti savo motinėles.

Motinos meilė nieiško savęs, ji viską atleidžia, ji yra kantri bei pastovi, todėl seniau Lietuvoje motinos palaiminimas buvo branginamas. Vaikai, važiuodami į mokyklą ar į kariuomenę, prieš jungtuves, ar motinai mirštant, prašydavo jos palaiminimo.

Šiais, taip vadinamais, moterų išsivadavimo laikais, moterys turi nepamiršti kokios yra garbingos motinstės pareigos ir daugiau dėmesio skirti toms pareigoms, kurioms jų pačių prigimtis jas pašaukė. Gera motina niekada nepaslėps savo meilės vaikams, Ji aiškiai jiems pasakys, kad juos myli

ir yra pasiruošusi paaukoti viską dėl jų. Gal kartais motinos nežino, kokią didelę įtaką jos palieka savo vaikuose. Vienas aukštas pasaulio rašytojas pasakė, jei nebūtų motinos, tai ir nebūtų pasaulio.

Gal būtų daug kas iš mūsų sutinkame jas dažnai, kiti gal būtų tos laimės neturime, nes jos išvežtos nesugrįžtamai, tačiau ji bus mums visada brangi ir miela, kur ji bebūtų. Ir kaip gražiai šis Lietuvos pavasario laikas suderintas su Dieviška ir su žemiška Motinos Diena. Ir kaip pavasarį šilumos atgaivinta gamta atgyja po žiemos audrų ir kelias naujam gyvenimui, taip pat ir motina su meile ir pasiaukojimu duoda pradžią naujai gyvybei. Net gražiausi mūsų žodžiai yra išreikšti mūsų padėką visa mylinčiai motinos širdžiai. Ji yra mūsų gyvenimo pavasaris. Jos įtaką mes jaučiame per visą savo gyvenimą.

Deja, šiandiena ne viena motina lieja gaudžias skausmo ašaras, praradus savo brangius sūnus ir dukras, kurie žuvo žaliuose miškuose ar dabar kovodami Vilniuje už laisvę ir nepriklausomybę. Gal būtų kada nors jos ašaros neliks veltui išlietos. Dievas išgirs jos širdies šauksmą ir sugrąžins tą ką jos širdys trokšta.

Dekojame jai už viską, gyvybę, meilę, kad išaugino, išmokė pažinti gyvenimo vertybes, įdiegė meilę mūsų tėvynei, kurios visi jos sūnūs ir dukterys laukiame prisikėlimo naujam, laisvam gyvenimui. Dieve, palaimink juos visus su motinos diena.

Rašo Balys Steckis

Tau, MOTINA, pavasario žiedai!

Tau, Motina, šiandien padovanosime žodžių lyrą, sujungdami stygas padavuosime lopšinę. Tu — mano pirmasis žodis, Mama. Laimingiausia šypsena, kaip liepa, apgaubė mane. Tavo švelniausioji ranka išskėlė mane į Saulę, atverdama Kristaus tikėjimo šviesą. Ir dabar Tu mane tebešviesi savo malda, laimėnį kryžiumi. Labiausiai mane tebemyli. Tau tebūnie pirmieji žibučiai ir rudens rožių žiedai. Tu save palikai mano širdy, jaunystės sūkurį, dangaus mėlynę.

Krikščionis turi dvi motinas. Pirmosios vardas — Marija. Per visą gegužės mėnesį milijonai žmonių aukos savo šauksmą prie Marijos kojų. Portugalai prie Fatimos, meksiكيةčiai — Gvadalupe bazilikoje, lenkai prie Cez-

aravos, lietuviai prie Aušros Vartų, kiekvienas savo bažnyčioje su gegužės žiedlapiais.

Mama, kai atsiklaupi prie Marijos pavelksio, atrodo labiausiai panaši į savo dangiškąją Motiną. Madona, kokla esi graži, švelni, kantri ir maloni, atsidavusi Dievo Apvalzdai, skalsti — šventa, nuodėmės nepalytėta, kaip vilna Sedeono nakties rasos nepaliesita. Tylį Nazareto šelmoj, kantri Jeruzalėj, beleskanti vaikello Jėzaus, supulinga su skausmo letiml prie kryžiaus, ilgesinga laukime ir guodžiantį apaštalus po Kristaus įžengimo į Dangų. Marija yra visų Motina ir žemiškosios motinos pavyzdys — idealas. Ji mus labiau supranta, atjaučia, myli, greičiau atleidžia.

Motinos pareiga padovanoti pasauliui naują gyvybę. Prašau, būkite geros, tikros motinos, o ne damos. Tik nežudykite! Kaip balsai Kasmet apie 60000 klykla negimusių po žeme. Su ta nuodėme miršta jūsų motiniška meilė, grožis, šaukta sąžinė.

Atleiskit, moterys, kad paliečiau jūsų slaptą žaltą. Prilinkit rozes, nors ir su spygliais, kal bus sunku, atelkit tyliai maldos laiškais prie Viespaties altoriaus sakydamos — myliu. Motina, tebūnie tavo grožis ir meilė šventa su kūdikiu ant rankų. Maldauju, kad ant tavo rankų sūptųs Lietuva, augtų mairomiai, eluriloniai. Ir tavo vyras, kaip vyriausiasis tavo vaikas, po tavo rūpestiu šelmoje, kad rastų ramybę ir palaimą. Ir kad jis apgaubtų tave ir laimės pasakų skara. Tai būk šelmoje altorius.

Jei tu fotografuotė tau, tai tada, kal tu mokini vaikus žegnotis. Ir Dievo meilę įkepti, kaip gimtą žodį.

Menininkams plesiant pavelksį sunkiausia teisingai atvaizduoti žmogaus veidą ir rankas. Prieš įkvepdamas žodį Motinai pažvelgiau į Rafaelio Šiksto Madoną. Kokla nuostabi meilė, švelnumas, tyrumas ir nerimas, padvelkia paslaptingas veidas ir šventos rankos...

Kodėl graži Marija? Jos siela be nuodėmės. Joje gyvena Dievas.

Norėtus turėti angelų lūpas, kad mokėtume kalbėti apie Mariją, visų šventųjų, kankinų širdis, kad mylėtume Mariją, ir visų žmonių gyvenimą, kad ji paauktume Mariją, atnaujindami pasaulio veidą.

Tad, Marija, atnaujink mūsų Tėvynės sielą. Lietuva yra Marijos žemė. Ir mes niekam jos nebeatiduosime, kaip savo motinos. O Motinos diena pilna apmąstymų, tylos ir maldos. Marija, palaimink mūsų Motinas...

Linkio daug saulės širdy, velduos...

Kun. Robertas PUKENIS

Vyskupų konferencijoje aptarta Apaštalo sosto ekonominė padėtis

Vatikane prasidėjo pasaulio vyskupų konferencijų pirmininkų susirinkimas. Susirinkime dalyvauja 109 vyskupų konferencijų pirmininkai, kardinolai, Vatikano ekonominės komisijos nariai, kai kurie Romos kurijos atstovai. Susirinkimas svarsto, kaip vietinės Bažnyčios galėtų labiau prisidėti prie ekonominių Sventojo Sosto problemų sprendimo. Susirinkimui vadovauja Vatikano valstybės prosekretorius arkivyskupas Sodano. Įžanginėje kalboje jis priminė, kad susirinkimas susauktas aptarti, kaip sustiprinti tarpusavio pagalbos ryšius Bažnyčioje, turint omenyje, kad Sventojo Sosto ekonominės problemos yra vienas iš visuotinės katalikų Bažnyčios rūpesčių. Arkivyskupas pasakė, esąs įsitikinęs, jog Apaštalo Sostui niekada nestigs nieko, kas būtina jo misijai atlikti. Tuo pasirūpins visa Bažnyčia.

Paskui kalbėjo jėzuitas kunigas Vanhoye, padaręs biblistinį pranešimą apie Apaštalo Pauliaus suorganizuotą materialinę pagalbą Jeruzalės Bažnyčiai. Priminęs, kad Apaštalas Paulius tokią pagalbą vadino pareiga, savotišku skolos Motinai Bažnyčiai gražininu, tėvas Vanhoye pabrėžė, kad būtų galima panašiai apibūdinti ir vietinių Bažnyčių pareigą prisidėti prie ekonominės paramos Šventajam sostui.

Sios dienos posėdyje dar kalbėjo Apaštalo Sosto ekonominių reikalų prefektūros pirmininkas kardinolas Shoka, aptaręs Apaštalo sosto dabartinę ekonominę padėtį.

Svarsto priemones nubausti Gorbačiovą

Washingtonė sausio 17 posėdžiavusi JAV Helsinkio Konferencijos komisija, susidedanti iš JAV senatorių, kongresmanų ir vyriausybės atstovų, svarstė būdus, kaip nubausti Sovietų Sąjungą už jos veiksmus prieš nepriklausomybės judėjimą Pabaltijoje.

Sesijoje, kurią paskubomis sušaukė tos komisijos vicepirmininkas kongresmanas iš Maryland, demokratas Steny H. Hoyer, paašikėjo vieninga nuomonė, kad Gorbačiovas panaudojo karinę jėgą Lietuvoje specialiai tuo momentu, kai JAV buvo užsiėmusios įvykiais Persijos įlankoje.

Komisija parengė eilę rekomendacijų vyriausybei. Jų tarpe siūloma, kad JAV atidėtų viršūnių susitikimą ir užmegztų diplomatinis santykius su Pabaltijo valstybių vyriausybėmis. Kaip demokratai, taip ir respublikonai konstatavo, kad Valstybės departamentas „per lengvai žiūri į padėtį Pabaltijoje“ ir „turi pasisakyti griežčiau.“

Arizonos senatorius demokratas Dennis De Concini aiškino, kad, jo supratimu, Sovietai panaudojo pasaulinę įtampą Persijos įlankoje kaip pretekstą padidinti savo spaudimui prieš Pabaltijo respublikų demokratines vyriausybes. Wyoming senatorius respublikonas Malcolm Wallop kaltino Gorbačiovą, kad jis, pažeisdamas Irakui uždėtą Jungtinių Tautų sankcijas, ten tebesiūnčia karinius reikmenis. Del to jau negalima toliau pasitikėti. Pennsylvanijos kongresmanas respublikonas Don Ritter ragino imtis naujos strategijos „pasvilinti Gorbačioviui papades“, einant iki to, kad jam būtų atimta Nobelio taikos premija. O New Yorko valstijos senatorius respublikonas Alphone D'Amato ragino, kad JAV pripažintų Pabaltijo valstybes.

Valstybės departamento atstovas, Europos ir Kanados reikalams sekretoriaus asistentas Raymond G.H. Seitz supažindino komisijos narius su numatytais ateities planais. Jis sakė, kad svarstomas klausimas dėl suteikimo Pabaltijo valstybėms stebėtojo statuso Helsinkio Konferencijoje.

Esą taip pat keliamas klausimas pasiūsti į Pabaltiją JAV delegaciją, susidedančią iš aukšto rango amerikiečių, kaip solidarumo ženklą. Maryland kongresmanas Hoyer siūlė į tokią delegaciją įjungti buvusius prezidentus Carter ir Reagan.

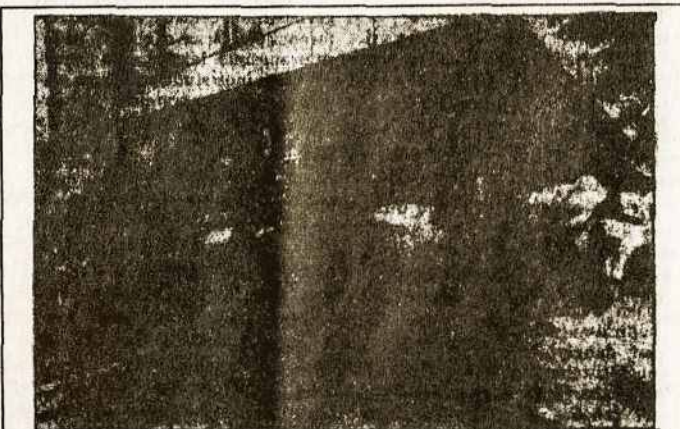
Apibendrinamas Valstybės departamento veiklą, sekretoriaus asistentas Seitz pakartojo, jog žvelgdamos į karinę akciją „su pasibjaurėjimu“ JAV pakartotinai siuntusios protestus Maskvai ir prašiusios „atitaisyti, kas buvo padaryta“.

„Darbininkas“ Nr. 4
sausio 25d. 1991

Kauno mišrus polifoninis choras „Banga“ Romoje

Popiežiaus bendroje audiencijoje vėl dalyvavo didesnė grupė lietuvių, iš viso apie keturiasdešimt asmenų. Tai autobusu iš Lietuvos atvykęs Kauno mišrus polifoninis choras „Banga“. Choro nariai pasiekė Romą, čia apžiūrės Amžinojo miesto įžymybes, išvyks atgal į Lietuvą, pakeliui sustos svarbesniuose Italijos miestuose. Į audienciją pas Sventąjį Tėvą Kauno mišrų polifoninį chorą „Banga“ palydėjo ir Popiežiui pristatė švento Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje rektorius prelatas Algimantas Bartkus ir Italijos lietuvių bendruomenės pirmininkas prelatas Vincas Mincevičius. Jonas Paulius II-sis audiencijos metu, kaip paprastai, taręs žodį visiem audiencijos dalyviams, įvairių kraštų maldininkams atskirai pasveikino didesnes maldininkų grupes, tarp jų ir lietuvius, chorą „Banga“. Baigęs sveikinimus, Sventasis Tėvas priėjo prie lietuvių grupės, su kai kuriais choristais asmeniškai pasikalbėjo, su grupe nusifotografavo. „Bangos“ choras padainavo Sventajam Tėvui kelias lietuviškas dainas, kurias audiencijos dalyviai palydėjo plojimais. Drauge su „Bangos“ choristais bendroje audiencijoje dalyvavo ir kiti lietuviai šiuo metu viešintys Romoje, tarp jų, choro vedėjas Raimundas Katinas. Choristai lankėsi Romos lietuvių švento Kazimiero kolegijoje.

LRTV

Lietuvos katalikų mėnraštis „Katalikų pasaulis“ vežamas iš spaustuves arklio traukiamu vežimu, nes neturi autovežimio. Ši nuotrauka buvo dėta tarptautinės organizacijos „Kirche in Not“ žiniaraštyje „MIRROR“ 1991 m. 2 nr.

Vilniuje pasibaigė Europos parlamento delegacijos vizitas Lietuvoje. Delegaciją vadovaujama Europos parlamento vicepirmininko Albero, susitiko su įvairių Lietuvos politinių partijų, tautinių

bendruomenių, dvasininkijos atstovais. Delegaciją priėmė Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Landsbergis. Kalbėdamas apie dartinę situaciją Lietuvoje, pirmininkas Landsbergis

AUKOS LELIJA

Devynios raudos arba pasikalbėjimai
su mirusiais laidotuvių procesijoje

Baladė

Motto:

„Morta tarė Jėzui: Viešpatie, jei būtum čia buvęs, mano brolis nebūtų miręs...“

(Zodžiai iš šv. Jono Evangelijos)

„Kas tiki į mane, nors ir būtų miręs, bus gyvas ir kiekvienas, kurs gyvas ir į mane tiki, nemirs per amžius.“

(Iš tos pat Evangelijos)

Motina:

Su juodom mirties kurpaitėm tu apautas,
Ar nešalta kojoms, mano sielos sakalėli, mano mylimas sūnau?..

Sūnus:

Ten, kur vedė mus vergijos juodas srautas,
Basas ašėjau ir tau ir Lietuvai kol gyvas patarnautu...

Tėvas:

Gal tau buvo per sprangi rupi rugių duonelė
Mūsų tėviškės tėvų tėvų tėvų?..

Sūnus:

Sotus ja dabar aš gyvas visą panemunės kelią
Į anapus ežero plaukiu genties laivu.

Sestuo:

Kam tavas rankas pakirto tas mirties plieninis dalgis,
Kam tau pervėrė krūtinę sprogstanti kulka, broliu?

Brolis:

Nuo saldžių melų aš girtas, keršto ir klastos privalgęs
Atklainių tyloj badu atsigavėti privalau...

Sužadėtinė:

Ar tavęs aš, mano mielas, nemylėjau,
Mūsų meilės, mūsų laimės radasta?

Sužadėtinis:

Melskis, miela, amžinų dienų alėjoj
Amžinai težydi mūsų meilės ostija balta.

Motina ir tėvas:

Mūsų žemiška paguoda ir visa viltie, Loreta,
Sukrešėjęs kraujas ar akių nespaudžia tau?..

Duktė:

Neraudokit, aš pas Viešpatį turiu, ko žemėj neturėta,
Aš Jo Veidą ir Teisybę iš labai arti matau.

Jaunavedžių pora - jaunoji:

Kaip gyvent man, kai sapnuosiu dieną-naktį
Tavo kūną tankų perpjautą pusiau?..

Jaunasis:

Dievo ryškė kad paliautų tautą plaktį,
Melskit Dievą, kad nebūtų dar baisiau...

Močiutė:

Kaip sutraiskintom kojėlėm pas Dievulį tu nueisi,
Pas senelį į dausas aukštąsias kas nuneš?..

Anūkelis:

Bobulyte, neisrūpink, pagijau aš... užmiršau aš leteną to tanko baisią
Cherubinių nešamas dabar linksmai keliauju aš.

Vaikai - našlaičiai:

Kam tu vienas išėini ten, kam tu, tėti,
Kam, palikdamas našlaičiais mus ir mamą čią?

Tėvas:

Kad nereikėtų mūsų šeimai, mūsų giminei kentėti,
Ir gyvent ir negyvent visiem nakčia.

Grabnešiai:

Kur jūs dėsitės, palikę tėviškę, į kokią šalį
Jus nuves viešnia juodoji ir tenai priglaus jus kas?

Balsas iš anapus (choru):

Sėdim mes patogiai sentėvių aukštam suoloely,
Viešpaties malonė šildo mūsų širdis ir rankas.

Epilogas:

Kai dangus nuo skausmo ašarų paraudęs dega,
Gedulo maldų, raudų ir skundų pasikelęs debesis išlyja
Rasų kapuose ant tuščio laidotuvių sarkofago
Kaip paminklą Kruvino sekmadienio pašventintą leliją.

Bernardas Braxdžionis

delegacijos nariam pasakė, kad Sovietų sąjunga tęsia agresiją prieš Lietuvą, siekdama sukurti teroro atmosferą ir destabilizuoti politinę padėtį Lietuvoje. Todėl labai didelę reikšmę Lietuvai turi tarptautinis dėmesys.

Europos parlamento vicepirmininkas pasakė, kad delegacijos raportas apie vizitą Lietuvoje bus svarstomas Europos parlamente ir kad bus priimtas nutarimas, liečiantis Lietuvos ir Sovietų sąjungos santykius.

Vėl prasidėjo derybos tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos LIETUVOJE

Maskvoje vykusios lietuvių-sovietų derybos buvo sunkios, bet naudingos, pažymėjo derybom pasibaigus dviejų delegacijų vadovai Česlovas Stankevičius ir Dogužijevas. Delegacijos abipusiškai nustatė būsimų derybų tikslus ir principus, pasirašė bendrą trumpą komunikatą ir dviejų puslapių protokolą, kuriame yra užfiksuoti kai kurie susitarimai. Tarp kita ko, susitarta dėl būsimų derybų principų, tikslo ir procedūros. Kaip pažymėjo

Vilniuje pirmininkas Vytautas Landsbergis, protokole ypač svarbus trečiasis punktas: jame sakoma, kad derybų tikslas yra sąvokių suregulavimas tarp Lietuvos Respublikos ir SSSR, remiantis abiejų šalių lygiateisiškumu, pagarba žmogaus teisėms, šalių suverenitetui ir visuotiniai pripažintų teisių principam. Gaila, tačiau, pasakė Vytautas Landsbergis, kad sovietų pusė atsisakė fiksuoti tokį visuotini suprantamą ir daugelio valstybių įsakmiai pageidautą dalyką, kaip jėgos nenaudojimą. Kaip sovietai išsivaduoja lygiateises derybas, pasakė Landsbergis, kai viena pusė ir toliau naudoja jėgą, lieka neaišku. Per vakarykščius susitikimus Maskvoje buvo patvirtinta būsimų derybų tematika ir tai, kad kitas oficialus susitikimas įvyks balandžio mėnesio pabaigoje ar gegužės pradžioje. To susitikimo vieta dar neužfiksuota. Nors lietuvių pusė siūlė pariteto pagrindu sekantį susitikimą surengti Vilniuje, tačiau kol kas šis klausimas liko atviras. Maskvoje posėdžiavusios lietuvių ir sovietų darbo komisijos aptarė galimų derybų tikslus, sąlygas ir nagrinėtinius klausimus, taip pat patikslino derybų delegacijų sudėtį. Delegacijos pirmininkas Vytautas Landsbergis susitikime Maskvoje nedalyvavo, nes pokalbiai su Kremliu atstovais kol kas tėra pradinėje stadijoje, o be to, tebėra manoma, kad aukščiausiosios Tarybos pirmininkui dar nėra saugu išvykti iš Vilniaus.

Sovietų delegacijos pirmininkas Vitalijus Dogužijevas pasakė, kad dialogas su lietuviais pasitūmėjo pirmyn, buvo išspręsti kai kurie ginčijami klausimai. Dogužijevas pažymėjo, kad kitame susitikime bus svarstomi lietuvių ir sovietų finansiniai, ekonominiai ir prekybiniai santykiai, pasienio režimas, sąjunginės priklausomybės pramonės įmonių Lietuvoje nuosavybės klausimas. Česlovas Stankevičius, savo ruožtu, pasakė, kad nors ne visais klausimais buvo susitarta, abi šalys siekė suartinti savo pozicijas. Apie Maskvoje įvykusį lietuvių ir sovietų valstybinių delegacijų susitikimą pranešė užsienio spauda.

Maskvoje susitikusios lietuvių ir sovietų vyriausybės delegacijos sutarė vėl susitikti šių metų balandžio mėnesio pabaigoje arba gegužės mėnesio pradžioje, Maskvoje arba Vilniuje. Tai bus vėliau nustatyta. Per šį būsimą naują susitikimą numatoma svarstyti šiuos klausimus: tarpusavio pasitikėjimo didinimas derybų tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos metu, valstybės saugumo ir sienų klausimai, ekonominiai ir prekybiniai santykiai, finansų ir bankų klausimai, šalių gynybos

klausimai, armijos klausimai, nuosavybės klausimai. Taigi, derybų temos bus labai įvairios ir sudėtingos. Delegacijos susitarė sudaryti kelias ekspertų grupes. Vienai jų bus pavesta analizuoti tiek TSRS, tiek Lietuvos Respublikos įstatymų aktus, siekiant nustatyti šalių teisių ir teisėtų interesų pažeidimus. Jei būtų tokių pažeidimų, ekspertų grupė parengs šalių pasiūlymus dėl būdų pažeidimus pašalinti, būtiniais atvejais siūlant pristabdyti jų

veikimą. Maskvoje posėdžiavusios lietuvių ir sovietų delegacijos sutiko toliau vesti derybas laikantis šių pagrindų: atsisakymo kelti išankstines sąlygas, realaus šalių lygiateisiškumo, žmogaus teisių ir šalių suvereniteto gerbimo, neteisėtų tarpusavio poveikio formų nenaudojimo, kitų visuotiniai pripažintų teisės principų gerbimo. Buvo pažymėta, kad derybų tikslas - sureguliuoti santykius tarp Lietuvos Respublikos ir Sovietų Sąjungos. LRTV

Kard. Lubachivski sugrįžo į Ukrainą

Apaštalinis nuncijus Maskvoje arkivyskupas Colasouno mano, kad, galbūt ateinančių metų eigoje Popiežiui Jonui Pauliui II-ajam susidarys galimybė aplankyti Ukrainą. Apie galimą Švento Tėvo kelionę Ukrainoje arkivyskupas Colasouno pirmą kartą užsiminė Lvove, kur šiomis dienomis dalyvavo vyriausiojo ukrainiečių arkivyskupo kardinolo Lubachivskio iškilmingame susitikime. Kardinolas Lubachivski pirmą kartą po daugiau negu penkiasdešimt metų sugrįžo į Ukrainą, kur Lvove jį pasitiko daugiau negu šimtas tūkstančių ukrainiečių, tarp jų miesto meras, civilinės valdžios viršūnės, žymiausi politinio veikėjai, taip pat visi krašto vyskupai. Sutikimas įvyko pagrindinėje Lvovo aikštėje, kuri dar neseniai buvo vadinama Lenino aikšte ir iš kurios tik prieš kelis mėnesius buvo pašalintas Lenino paminklas. Kardinolo sugrįžimo proga Lvove buvo iškeltos Ukrainos tautinės vėliavos, per arkivyskupo sutikimą tvarka

palaikė nepriklausomos Ukrainos armijos uniformomis apsilvilkę jauni vyrai ir moterys. Švento Jurgio katedroje kardinolas Lubachivski drauge su kitais ukrainiečiais vyskupais, vadovavo iškilmingom pamaldom. Tai buvo Verbų sekmadienio pamaldos pagal senąjį Julijono kalendorių, kurio tebesilaiko ukrainiečiai rytų apeigų katalikai. Kardinolas Lubachivski, kabėdamas per pamaldas, prisiminė nesuskaitomus Ukrainos katalikų Bažnyčios kankinius, kurie per pastarąjį penkiasdešimtmetį gyvybės auka paliudijo savo ištikimybės tikėjimui, prisimė visus kitus, kurie nepaisydami žiaurių persekiojimų neatsisakė tikėjimo. Jų kančios ir auka, pasakė kardinolas, nebuvo veltui: Stalino smurtu panaikinta Ukrainos katalikų Bažnyčia išliko gyva katakombose ir dabar, po 45-erių metų, išėjo iš pogrindžio, dvasiniai stipri, pradeda naują, daug žadantį savo gyvenimo tarpą, pasiryžusi tarnauti tikinčiųjų ir visos tautos gerovei. LRTV

Aukštėje prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų. Prie vieno iš šalių laikomų paminklų kritusius prie televizijos kameros. Nuotr. Henrikas Gaidukas

Kapinės yra amžino poilsio vieta, kurioje ilisii mūsų proseneliai, tėvai - ir visi mes to paties likimo broliai seserys - nukeliausime tenai, į amžinybės slėnį. Tai šventa vieta, paženklinta kryžiais, kryželiais, įvairiais paminklais. Tvarkomos, gražiai prižiūrimos kapinės yra mūsų pasididžiavimas praeitimi ir drauge aukštas kultūros ženklas. Seniau valdančioji komunistų partija stengdavosi kaip galima greičiau uždarinėti senas kapines. O uždarytos kapinaitės, kuriose niekas naujai nebelaidoja, pamažu apnyksta ir lieka apleistos. Tada patogiau buldozeriais sulgyinti su žeme ir paversti parku, nepalikant nė jokio ženklo, bylojančio apie šią šventą vietą. O naujose kapinėse griežta cenzūra neleisdavo statyti paminklų religine tautine atributika. Artimieji turėdavo daug vargo, kol slapta iškaldavo religinį ar tautinį ženklą. Būdavo ir taip, kad tokį paminklą priversdavo nugriauti ar ženklą ištrinti.

Šiandien atgimstančioj Lietuvoj vyksta vertybių perkainojimas ir grįžimas į ištakas. Tikslinga vietinėms valdžioms peržiūrėti, ir, nusikalstant epideminiams reikalavimams, atskiru sprendimu atidaryti kaikurias uždarytas kapines. Žmonėms būtų patogiau tvarkyti arčiau esančias artimųjų amžino poilsio vietas, ir tuo pačiu pagražėtų senos, apleistos kapinaitės. Jeigu dėl tremtinių palaikų artimieji įveikia tūkstančius kilometrų, kad jie pagarbint išlėtusis tėviškes žemeje. Tai kaip mes visi turime nepaprastai saugoti, puošti, branginti čia pat gulinčių mirusiųjų atminimą.

O vertėtų pagalvoti, po kelerių metų, kai visi parsiveš iš tremties palaikus, vis vien dalis liks, gal reiktų bendrai surinkti visų likusių palaikus, parvežti ir aplaidoti į vieną vietą pastačius bendrą paminklą tremties Golgotai. Kun. Robertas Pukenis, Panevėžys

Gruzinai beveik vienbalsiai pasisakė už savo krašto nepriklausomybę

Per Gruzijoje įvykusią pilietinę apklausą, joje dalyvavę gruzinai beveik vienbalsiai pasisakė už savo krašto nepriklausomybę. Balsuojantys buvo kviečiami atsakyti į klausimą: ar pritariat 1918-ais metais gegužės 26 dieną paskelbtos nepriklausomos Gruzijos valstybės atkūrimui? Pagal paskelbtus beveik galutinius, nors dar neoficialius, duomenis, 98,93 % balsavusiųjų pasisakė už Gruzijos nepriklausomybę, taigi, už visišką šios respublikos atsiskyrimą nuo Sov. Sąjungos. Pilietinėje apklausoje dalyvavo daugiau negu 90 % balsavimo teisę turinčių Gruzijos gyventojų. Apklausą stebėjo trijų Pabaltijo kraštų, Moldovos, Ukrainos, taip pat Vokietijos, Belgijos, Japonijos, Didžiosios Britanijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių atstovai. Amerikos valstybės departamento pareigūnas, komentuo damas apklausos rezultatus, išreiškė viltį, kad sprendžiant Sovietų Sąjungos respublikų nepriklausomybės klausimą, bus reikiamai atsizvelgta į Gruzijos visuomenės per apklausą išreikštą nuomonę. LRTV

ALB Hobarto Apylinkės Valdyba rengia Motinos Dienos minėjimą. Minėjimas rengiamas ponų Sūknių patalpoj, 43 Easton Av, Moonah West. Gegužės mėnesio 11 dieną (šeštadienį) trečią val.

Pagerbsime lietuves motinas, padėkosime joms už jų vargus ir trisus mus užauginant ir už įdiegimą mūsų širdyse meilės Lietuvai.

Po oficialios programos būsite pavaišinti lengvais užkandžiais, kava ir arbata. Linksminančius gerimus atsineškite savo.

Visus Tasmanijos lietuvius/ves, ypatingai motinas, prašome atsilankyti.

Apylinkės valdyba

Kovo mėn. 25-tą dieną Lietuvos studijų draugija surengė margučių dažymo vakarą Hobarto universitete. Susirinko daugelis įvairių tautybių žmonių. Gaila, pripildytoje salėje lietuvių beveik

nesimatė, išskyrus tuos kurie šį vakarą surengė.

Lietuvos studijų draugija, mokslo metų laiku, rengia pamokas kiekvieną pirmadienį tarp 1 ir 2 valandos. Į šias pamokas yra kviečiami visi norintys sužinoti apie Lietuvą ar pagilinti žinojimą apie jos istoriją ir dabartinę padėtį.

Keletas nuotrupų iš Hobarto Kovo trečią dieną, HELLP organizacija pradėdė „balsavimą“, kviesdami australų visuomenę pasisakyti už ar prieš Pabaltijo valstybių nepriklausomybę. Šį kartą gamta rėmė Gorbačiova, lijo visą laiką. Balsavimo rezultatų neteko sužinoti, gal būtų lapeliai buvo per šlapi ir neįmanoma suskaičiuoti.

Kovo 15 dieną Pabaltijo kraštų bendruomenių atstovai susitikome

su Dr. Brown MHA. Dr. Brown yra nepartinių parlamento narių vadovas. Susitikimas buvo jo iniciatyva. Pasikeitė nuomonėmis apie Pabaltijo politinius reikalus bei gamtos užteršimą Tasmanijoje ir Pabaltijo kraštuose.

Kovo 24 dieną įvyko jaunų lietuvių motinų surengta iešminė. Susirinko gražus būrys jaunų, daugiausiai mišrių šeimų ir jau senstančių pokario atvykėlių į Australiją. Būreliai vaikų krikštavo žaisdami įvairius žaidimus, vyresnieji arčiau susipažinome su jaunomis šeimomis, pasidalijome rūpesčiais ir džiaugsmais. Visi praleidome malonią popietę.

Valdybos sekretorius ir ponja Magdalena Šiaučiūnienė aplankė ir apdovanojo velykiniais pakieteliais viengungius lietuvius senelių priklaudose Kingstone ir New Norfolk. S. Augustavičius

TUNTO ŠTABAS

Melbourn Džiugo tunto tuntininkė v.s. Danutė Lynikienė Parapijos namuose Kensingtone susaukė Štabo posėdį balandžio 11 d. Dalyvavo ir Rajono vadas s. Narcizas Ramanauskas, Brolijos Vadeiva v.s. Henrikas Antanaitis, Skautininkų Ramovės pirmininkė v.s. Jonė Žitkevičienė. Su šiais svečiais buvo gausus posėdis, kurį dabar sudaro beveik vien jaunimas. Tuntininkė išklausinėjo apie atskirų draugovių veiklą, kad padaryta ir kaip atliekama metinė darbo programa. Priešvėlykinio laiku buvo surušta poros dienų stovykla pas Skautų Tėvų komiteto pirmininką Juozą Lukaitį jo ūkyje netoli Daylesford, kuri gražiai pasisekė. Šiuo metu tunto gausus vienetas, tai Skautai Vyčiai, vadovauja Lukas Zdanius. Pavergtųjų Tautų ESGAV stovykla ruošiamą Gellwell Parke gegužės 27-28 dienomis, apie jos eigą pranešimą pateikė Onutė Prašmutienė. Mūsų Džiugo tunto vasaros stovykla jau užsakyta Gilwell Parke. Tai Australijos Skautų Sąjungos vadų ruošimo stovyklavietė, kurioje vyko ir mūsų VI Tautinė Stovykla 1978 m. sausio mėnesį. Jaunoji paskautininkė Dana Balturytė birželio mėnesį vėl vyks į Lietuvą dirbti su invalidais vaikais ir našlaičiais. Šiai pagalbai Tuntas ir Skautininkų Ramovė suteiks pagal savo išgales finansinę pagalbą. Tunto veiklai lėšų sutelkimui bus ruošiamas tradicinis metinis Skautų Baltius Lietuvių Namuose rugpjūčio 31 d. Savo darbų apžvalga buvo veiklus posėdis, o prie kavutės vėliau buvo ir toliau aptariami veiklos planai.

PD

Atvykome ne tik užjausti ...

Reaguodamas į sovietų karinį siautėjimą Lietuvoje ir Latvijoje, Europos parlamentas, atstovaujantis 12 šalių, sausio 24d. priėmė rezoliuciją dėl padėties Baltijos kraštuose: priminsium jos esmę: atsižvelgiant į tai, kad buvo paminti tarptautiniai įstatymai, Helsinkio susitarimai, pavartotas smurtas prieš žmones, ir turint galvoje, kad sovietų parlamentas pripažino Hitlerio-Stalino paktus dėl Baltijos kraštų aneksijos neteisėtais, Europos parlamentas griežtai smerkia sovietų karinę agresiją ir kviečia Europos tarybą įtraukti Baltijos klausimą į Europos bendrijos saugumo tarybos dienotvarkę. Nutarta peržiūrėti pagalbos Sovietų Sąjungai programą ir atidėti susitikimą su SSSR bendradarbiavimo klausimais. Prezidentas Gorbačiovas raginamas nustatyti asmenis, atsakingus už veiksmus Baltijos valstybėse, ir gerbti demokratiškai išrinktą Baltijos respublikų valdžią. Taip pat nutarta pasiųsti europarlamentarų delegaciją stebėti situacijos ir tiesiogiai informuoti parlamentą.

Kovo 20 d. ir sulaukėme šio trečiosios Europos parlamento delegacijos. Penki jos nariai atstovauja įvairioms politinėms partijoms ir didžiausioms Europarlamento grupėms.

Prieš atvykdam į Vilnių, svečiai turėjo oficialių susitikimų su aukšto rango pareigūnais Maskvoje. Buvo prasta diskusija, prasidėjusi Briuselyje. M. Hoff, atstovaujanti socialistų grupei, yra Europos parlamento delegacijos klausimams su Sovietų Sąjunga pirmininkė. Ji papasakojo, kad su Maskvos atstovais aptarta naujoji SSSR sutartis, politinė padėtis bei sausio įvykiai. Sovietų atstovai teigė, kad įsakymo žudyti žmones nebuvo. Kai kurie delegacijos nariai tuo abejoja.

Svečiai stengėsi sužinoti, kiek pažengė demokratizacija SSSR. Jie pastebėjo, kad respublikose šis procesas yra netolygus. Todėl ir Lietuvoje stengėsi gauti kuo daugiau informacijos, susitikti su įvairiomis grupėmis - bažnyčios, etninių mažumų, politinių partijų atstovais. Svečiai papabrėžė, kad atstovauja ne valstybėms, o demokratijai, todėl privalo ją ginti ir bet koks žmogaus teisių pažeidimas turi būti greičiausiai pasmerktas. Turint omenyje naujus smurto faktus, kai

užpuolami valstybės pareigūnai, padaryta išvada, kad Kremlius ignoruoja Baltijos klausimą, įtampa išlieka, sovietų armija toliau kišasi į Lietuvos reikalus.

„Mes atvykome ne tik pareikšti užuojautas, bet ir kelti kaltinimus. Esame išrinkti ne vienos šalies ir manome, kad į mūsų reikalavimus turi atsižvelgti ir sovietai. Siomis barikadomis jūs negalite sustabdyti karinės jėgos, bet jos rodo, kad žmonės ieško būdų demokratijai apginti. Jūs turite teisę gintis.“

Neseniai Vilniuje viešėję britų parlamentarai pareiškė, kad greičiausiai Lietuvos pripažinimo klausimas bus išspręstas kolektyviniu būdu. Europarlamentarai pasakė, kad privalo atsižvelgti į tai, kad Europos parlamente yra daug politinių nuomonių.

„Mums rūpi Baltijos šalių derybos su SSSR, ir mes svarstome, kaip EP galėtų tarpininkauti, kad ir Europos bendrija dalyvautų šiame

procesu. Jei SSSR nepakeis vidaus politikos ir stengsis dominuoti, tai neišgyvens iki dešimtmečio pabaigos.“

Baltijos kraštai reginami laikyti „step by step“ politikos, tačiau svečiai pareiškė, kad geriausia kelią numatyti dabar labai sunku.

„Pavyzdžiui, krikščionių demokratų partija, kuriai aš atstovauju, pasisakė už Vokietijos suvienijimą nedelsiant, nes istorinis šansas gali negreit pasikartoti“, - paaiškino delgacijos vadovas, EP viceprezidentas S. Alberas. „Taigi tai yra pirmiausia politinių pažiūrų dalykai“.

Svečiai informavo, kad Europos parlamentui yra pateiktas pasiūlymas sukurti nuolatinę šio parlamento delegaciją Baltijos kraštuose. Tokios grupės dirba kai kuriose kitose šalyse. Ieškoma būdų, kaip teikti tiesioginę pagalbą respublikoms.

Į Vilniaus svečiai išvyko į Rygą ir Taliną.

Viljama Sudikienė
„Lietuvos Aidas“ Nr.62 3/28

XX amžiaus technika

Orveliška vizija - naktį mieste patuliuojantys robotai-policininkai, galintys įsibrauti į kiekvieno asmens privatų gyvenimą - tampa realybe. Technologiškai tas šiandien įmanoma. Neseniai JAV pasienyje pradėti naudoti Izraelio gamybos lėktuvai, galintys „matyti“ naktį. Jų pagalba Teksaso valstijoje, kuri ribojasi su Meksika, sulauktyti 372 žmonės, mėginę nelegaliai pereiti sieną.

JAV sukurtas skraidantis įtaisas „Pointer“, turintis elektrinį motorą ir valdomas bangomis, kainuoja 20 000 dolerių. Šį aparatą naudoja Saudo Arabijoje dislokuoti JAV jūrų pėstininkų daliniai. Tai lėktuvas-šnipas, itin veiksmingas ten, kur kyla pavojus žmogaus gyvybei. Jis gali teikti žinias ir straigtasparnių atakoms.

JAV senatas leido naudotis šiais skraidančiais šnipais kovos su narkotikų kontrabanda tarnybai. Jie išmėginti Pietų Amerikoje, kur su JAV specialistikų parama vyksta narkotikų gamintojų ir kontrabandininkų medžioklė. Vienas tokių naujų modelių sugeba „užuosti“ chemikalus, reikalingus

narkotikų perdirbimui, ir persiunčia informaciją Zemėje esantiems policijos daliniams. Tačiau tokie įtaisai kol kas brangūs (vienas kainuoja apie 6 mln. dolerių), be to, jie menkai veiksmingi miesto sąlygomis.

Plačiau naudojamos ir kitos priemonės. Kelios JAV kompanijos jau gamina specialius įtaisus automobiliams. Juos pavogus informacija apie automobilio buvimą vietą perduodama satelitui. Su jo pagalba pavogtą automobilį galima surasti per 24 valandas. Panašūs prietaisai įrengti stambiose brangenbių parduotuvėse bei pervežant valiutą.

Tobuleja ir telefoninė įranga. JAV policija kompiuterių dėka gali nustatyti pagal balsą, nors ir iš labai toli skambintų.

Tačiau visiškai pagrįstai būgštajama, kad technologinė pažanga netaptų pavojinga visuomenei. Tobulėjant technikai įstatymai žengia iš paskos. JAV visuomenė baiminasi, kad technologija kada nors nepasikėsintų į žmogaus teises.

Pagal „The Sunday Times“

Kovo vienuoliktoji ir lietuviška skautija

Kovo vienuoliktoji ir Vasario šešiolikta lietuviams tampa nesulaikomas tautos valios pareiškimas būti laisvais.

Su pirmu nepriklausomybės atkūrimu įsisteigė ir skautybė. Joje subrendo daug Lietuvos jaunimo. Išėjimoje ji stipriai reikiiasi jau penktą dešimtmetį. Skautų ideologija, esame tikri, formuos Lietuvos jaunimą ir ateityje.

Sveikiname Lietuvos Skautų sąjungą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo vienerių metų progą. Linkime pasiryžimo ir drąsos žygyje į laisvę. Zengsime kartu su jumis tautos valios vykdyme atstatyti visišką nepriklausomybę.

v.s. Sigitas Miknaitis
Lietuvių Skautų Sąjungos
Tarybos Pirmininkas

Melbourno lietuvių biblioteka

Sie bibliotekos geradariai aukėjo bibliotekai: Pranas Binkus - žurnalų ir laikraščių. Kun. dr. Pranas Daukns - „Lietuvos albumą“ (antras fotografuotinis leidimas Kaune 1990). Juozas Sniras - „Akiračių“, įristų 1981-90 metų komplektų. Nuoširdus jiems ačiū.

J. Mikštas, Bibliotekos vedėjas

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančius Brolijos nariai gegužės mėnesį meldžiasi, kad Marijos meilė ir pamaldumas vis stiprėtų lietuvių tarpe.

Gegužinės pamaldos Marijos garbei skirtą gegužės mėnesį sekmadieniais po šv. Mišių, šeštadieniais Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose 4 val. Kitomis dienomis visi kviečiami gegužinės pamaldas atlikti namuose.

Už Joną Grinką mirusį Lietuvoje šv. Mišios bus aukojamos Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose gegužės 4 d. šeštadienį 12

Melbournas pensininkams

Pensininkų sąjungos ruošiama 10 dienų išvyka į Queensland - Gold Coast įvyks liepos mėn. 10 d. trečiadienį. Autobusas išvažiuos nuo Gas & Fuel pastato Flinders Street 7.15 val. ryto, paims laukančius taip pat ir prie Lietuvių namų.

Anksčiau buvo skelbta, kad ši kelionė turėjo įvykti liepos mėn. 9 d. antradienį, bet dabar atidedama 1 diena vėliau.

Kelionės kaina yra \$320, įskaitant važinėjimą patogiu autobusu ir gyvenimą motelyje. Maistas į šitą kainą neįeina. Autobusas bus visą laiką su mumis ir kasdien važiuosime apžiūrėti įdomesnes vietas. Taip pat yra numatyta susitikti su vietos lietuviais. Dar yra laisvų vietų. Į išvyką užsirašyti pas V. Sidabrą tel. 830 5084.

Pensininkų valdyba

DĖMESIO!

Melb. Kat. Moterų D-jos popietė gegužės 5 d. neįvyks.

D-jos valdyba

val. užprašė jo dukte Irena Grinkaitė.

Seštinės - Kristaus Zengimas į Dangu gegužės 9 d. ketvirtadienį. Nors Australijoje darbo diena, bet Australijos vyskupų yra įsakyta išklausti šv. Mišių ryte ar vakare sau artimoje bažnyčioje.

Parapijos išlaikymui \$40 aukojo E. Juškevičius, o nė E. Jurkevičius, kadangi buvo neaiškiai parašyta pavarde.

A. † A. Vincui

Petrusevičiui mirus, vietoj gėlių Raudonojo Kryžiaus ligoninėje Lietuvoj aukojo: \$60 Lipovų šeima, po \$50 M.Ciulada, A.Jakštas, B.Malajer, B.V.Seštokai; po \$25 J.B.Bududrys; po \$20 M.Anskaičiai, M.Col.Balsys, A.V.Baltrukoniai, A.D.Damper, O.Deglaičiai, S.J.Jaršovai, A.Jusypiw, S.V.Kaladinskas, Iz.Kowal, J.T.Krasauskai, A.A.Liubiniai, B.J.Oželiai, P.Papreckas, R.Rakunienė, A.V.Ramoškiai, A.I.Savičkas, M.R.Saženiai, L.V.Sidabra; po \$10 G.V.Ališauskai, P.Aukštikalnis, J.Balčiūnas, O.B.Beržanskai, A.V.Bladzevičiai, O.J.Bratiškai, G.Dolozol, M.Kemešienė, R.Kemešytė, E.Kizelis, V.Kružienė, A.Ramanauskienė, A.V.Sakalauski, M.Skrupskienė, I.Vilkešienė, K.A.Zentik; po \$5 O.Kazlauskienė, P.Mažylis.

Sausio Tryliktosios Fondui aukojo:

\$200 Q. King (700), \$40 J.O. Skimbirauskai, \$20 G. Jokubaitienė. A. † A. Pranui Sarkiui mirus, vietoje gėlių: \$20 L.M. Malakūnai (25), M.S. Eimučiai (40), \$10 J. Šėkienė. Nuoširdžiai dėkojame.

G. Gasitnienė
Izdininkė

Koncertas Melbourne

Balandžio 21 dieną Melbourne Lietuvių namuose įvyko koncertas, kurio pelnas skirtas medicininei pagalbai Lietuvai. Koncertą suruošė Lietuvių Karių Veteranų Sąjunga „Ramovė“. Žiūrovus nustebino melbourniškių pajėgumas suorganizuoti tokį koncertą. Reiškia dar turime pajėgių asmenų savo tarpe. Tik reikia juos išjudinti ir sukviesti. „Ramovė“ tai sumaniai atliko. Įvados žodyje, „Ramovės“ pirmininkas V. Bosikis, priminė, kad dabar privalome sukaupti visas jėgas bendram tikslui - paramai kovojantiems už laisvę broliams. Dar pridėjo, kad Lietuvių klubas paaukojo koncertų salės nuomą minėtai paramai.

J. Mikštas skaitė Brazdžionio poeziją pritaikytą dabartiniam momentui Lietuvoje. N. Sližytė pagrojo gražiai du solo fleitai. A. Kuncaitė pianinu skambino Liszt'o Etude. Ji puikiai išreiškė šio Liszt'o ktrinio švelnius niuansus, o po to paskambino Chopin'o audringą „Revolutionary Study“. Viešnia iš Lietuvos, M. Kazakevičienė, deklamavo savo poeziją ir sukūrė specialias eilutes V. Bosikio gimtadieniui. Iškvietas į sceną „Ramovės“ pirmininkas buvo nustebs ir susijaudinęs, kai visa salė atsistojo sudainavo jam „Ilgiausių metų“

A. Celnai labai skoningai pagrojo smuiku Massenet „Meditation“, o jo sūnus Petras jį palydėjo pianinu. Tai visiem patikęs muzikali šeimoms pasirodymas. Po trumpo pertraukos sekė antroji koncerto dalis. Netikėtumas žiūrovams buvo ir ispanų flamenko grupės „Las Cordobesas“ pasirodymas, o svečių pasisakymas, kad jie tuo prisideda prie lietuvių kovos dėl jų krašto laisvės, visus sujaukino. Penkios ispanų flamenko šokėjos judriai pašoko keletą ispanų šokių. Šokėjas palydėjo du gitaristai.

R. Baltutytė išraiškingi padeklamavo Margerio eileraštį. Būsimieji talentai, mūsų mažoji karta, nukėlė esančius ir praicitės šeimos idiliją. Mamytė (B. Kymantienė) prie verpimo ratelio, tėvas (A. Gabas) dūdele dūdavo, o mažieji šoko seklyčios vidury. Grupė didesniųjų neatsiliko dūduodami su tėveliu Gabu.

Kanklių grupė, vadovaujama St. Eimučio, davė muzikinį foną antram R. Baltutytės eileraščiui. B. Kymantienė su V. Danium parodė jų dueto aukštą pajėgumą. Jie

dažnai pasirodo, ir salė visad geris jų dainom. Sekė kanklių ansamblio tautinių melodijų popuri. St. Eimutis su jo kanklių grupe praturtino melbourniškių pasirodymus. Koncerto pranešėja buvo viešnia iš Lietuvos V. Martinkienė. Garsų koordinatorių Petras Aras. Apšvietimą tvarkė J. Balčiūnas. Programa baigta V. Bosikio padėkos žodžiu išpildžiusiems programą ir dr. J. Kuncai davusiam mintį ir pradėjusiam koncerto ruošimą.

Po koncerto programos dalyviams buvo suruošta kavutė, per kurią dr. Kunca padėkoja flamenko grupei už šokėjų prisidėjimą prie programos pajavairinimo ir už jų solidarumą su Lietuvos laisvės kova.

Si skoningai praleista popietė davė \$1,000 pelno, kuris greit pasiekis Lietuvą medicinos pagalbos formoj. JK.

Amerikos Lietuvių sveikinimas Lietuvos Aukščiausiajai Tarybai

Bendrą sveikinimą Lietuvos Aukščiausiajai Tarybai ir vyriausybei iš Jungtinių Amerikos Valstybių pasiuntė Amerikos lietuvių bendruomenės pirmininkas dr. Antanas Razma, Amerikos lietuvių tarybos pirmininkas inžinierius Grožvydas Lazauskas ir vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirmininkas dr. Kazys Bobelis. Sveikinime rašoma: Vieningai jungdamiesi su lietuvių tauta, su Lietuvos piliečiais, su demokratiškai išrinkta Lietuvos Respublikos Aukščiausiaja Taryba ir jos sudaryta vyriausybe, kovojame, kad 1990-ais metais kovo 11-ą dieną paskelbtu aktu atstatyta nepriklausoma Lietuvos valstybė būtų įkūnyta. Prašome visus lietuvius ir visas organizacijas kreiptis į savo kraštų vyriausybes ir į visą pasaulį, prašant paremti mūsų siekimą, kad Lietuva ir jos vyriausybė būtų pripažinta de jure ir de facto laisvų pasaulio valstybių tarpe, kad iš Lietuvos teritorijos būtų išvesti Sovietų Sąjungos kariuomenės ir KGB daliniai. Prašykime, kad pasaulio kraštai, ypač Jungtinės Amerikos Valstybės, suteiktų Lietuvai finansinę ir materialinę pagalbą, kuri padėtų atstatyti per 51-nerius metus naikintą kraštą ir užterštą jo gamtą.

PADEKA

Mylimam vyrui

A. † A. Andriui Tamulevičiui

mirus, mano nuoširdi padėka giminėms ir mieliems bičiuliams vienai ar kitaip prisidėjusiems prie mano skausmo palengvinimo.

Dėkoju palydėjusiems jį į amžino poilsio vietą. Dalyvavusiems Rožinyje ir gėdulingose pamaldose. Užprašiusiems šv. Mišias, už prisijusias korteles, gėles, vainikus ir užuojautą spaudoje. Kun. dr. Pr. Daukniui už pravėdimą Rožinio, šv. Mišias ir laidotuvių apeigas. Karių Ramovei už garbės sargybą. Vl. Bosikiui, L. Padgurskui ir Vilčiai Kružienei už tartą atsisveikinimo žodį prie karsto.

Sirdingas Ačiūt ponioms Pr. Adomavičienei ir Augustei Ramanauskienei už paruošimą šermenų. Stasiui Tamulevičiui ir mano sūnams Aleksui ir Eugenijui už lankymą ligoninėje ir visokeriopą pagalbą vyrui mirus. Esu labai dėkinga visiems lietuviams ir australams taip gausiai susirinkusiems į vyro laidotuves.

Tegul Dievas jums atlygina. Ačiūt!

Adelė Tamulevičiūtė

Sydnejaus Sporto klubas „Kovas“, švėsdamas savo 40-ties metų veiklos sukaktį, š.m. gegužės mėn. 11 dieną Sydnejaus Lietuvių klube Bankstowne rengia

Jubiliejinį Balių

Gera programa, puiki muzika, išvykos į Lietuvą didžiosios loterijos traukimas ir, kaip visomet, pas sportininkus puiki nuotaika. Kviečiami visi, ypatingai buvę koviečiai ir sporto rėmėjai.

Pradžią 7.30 v.v. Įėjimas \$15 suaugusiems ir \$10 jaunimui iki 16 metų. Stalai užsaisakomi pas: E. Lašaitį 743-4118, S. Gustafson 708-6424, A. Laukaitį 798-0306 ir valdybos narius.

Sporto klubas „Kovas“

Velykinės pamaldos Ukrainoje ir Maskvoje

Ukrainos katalikai, stačiatikiai ir nuo Maskvos patriarchato atsiskyrusios autokefalinės Bažnyčios tikintieji, pirmą kartą po daugelio dešimtmečių, viešai ir labai iškilmingai paminėjo Kristaus Prisikėlimo šventę. Visose pastaruoju laiku religinėm bendruomenėm sugrąžintose bažnyčiose vyko velyknakčio pamaldos, kurios dalyvavo minios tikinčiųjų. Katalikų švento Jurgio katedroje, Lvove, Velykų pamaldom vadovavo vyriausias ukrainiečių arkivyskupas kardinolas Lubachivskis, kuris po daugiau negu 50-ies metų, kovo trisdešimtąją, pirmą kartą sugrįžo į

tėvynę. Švento Jurgio katedra buvo uždaryta 45-erius metus ir tik neseniai buvo vėl sugrąžinta katalikam.

Iškilmingos stačiatikių velykinės pamaldos vyko taip pat Maskvoje. Pagrindinė liturgija vyko Kristaus Apsireiškimo katedroje. Šiose pamaldose pirmą kartą po bolševikinės revoliucijos, tarp kitų dalyvavo sovietų ministras pirmininkas Pavlovas, taip pat Rusijos federacijos prezidentas Jelcinas. Pamaldas tiesiog iš katedros ištaisai taip pat pirmą kartą perdavė sovietinė televizija.

LRTV

Seminaras apie Lietuvos padėtį: Canberra, 18.III.91

Paminėti pirmąją Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo sukaktį Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba, vice-pirmininko Jūro Kovalskio iniciatyva, surengė seminarą vardu: „Lithuania: One year later“ („Lietuva: vieneriems metams praėjus“). Seminaras įvyko šeštadienį kovo 18-tą Canberros Lietuvių Klube. Jis buvo skelbtas lietuviškoji ir vietinėj australiškoji spaudoj, bei per Canberros Lietuvių Balso radijo programą. Pasekmėj greito susimėtymo ir kaikiuri prelegentų uždelsto atsiliepimo į kvietimą dalyvauti, platesnių skelbimų stokojo. Tas nekludė maždaug 70 suinteresuotų klausytojų kurių tarpan prisidėjo keletas sydnėjškių lietuvių, bei vietinių australų, latvių, estų ir net lenkų. Kalbėjo šie prelegentai:

- Prof. Eugene Kamenka, Humanistas; History of Ideas (Idėjų vystymosi istorijos) skyriaus galva, Sociologinių ir Pacifikos Studijų Mokslo Katedra, Australian National University, Canberra.

- Prof. T Harry Rigby, Australijos žymiausias sovietologas; Politinių Mokslių skyriaus galva, Sociologinių ir Pacifikos Studijų Mokslo Katedra, Australian National University, Canberra.

- Prof. Algis P. Kabaila, Lietuvos Respublikos Atstovas Australijoje.

- Mr. William Maley, tarptautiniai pripažintas Pabaltijo reikalų žinovas; Politinių Mokslių Katedra, University of New South Wales ir Australian Defence Forces Academy.

- Mr. John Dauth, Vyresnysis Patarėjas Užsienių Reikalų Ministrui (Sen. Gareth Evans);

- Sen. Margaret Reid, atstovavo Sen. Robert Hill, Liberalų „šešėlinio ministrų kabineto“ užsienio reikalams skirtą atstovą.

Pasigėsta Mr. Greg Sherridan, „The Australian“ žurnalisto kuris nors sutikęs, negalėjo dalyvauti.

Seminarui pirmininkavo prof. Kamanka. Atidarymo žody pabrėžė kad šios dienos diskusijos liečiančios ne vien Lietuvos, bet viso pasaulio laisvės ir demokratijos siekių pačius principus. Jie derinasi su mūsų viltimis kad Sovietų

Sąjunga nusigręš nuo totalitariškumo link demokratiškumo ir valstybių nepriklausomybės teisių pripašinimo.

Simpoziumą uždarė prof. Kamenka pabrėždamas Lietuvos išpūdingus, net herojiškus, atsekimus žengiant demokratijos keliu. Jo manymu, visas pasaulis stebisi ir gėrasi su koku inteligentiškumu, orumu, drąsa ir savivalda visas procesas vyksta. To kelio neabejotinai naturalus, logiškas galas turi būti nepriklausomybės atgavimas - ir Vakarami privalo tą beatodairiškai remti.

Dr. A.V. Stepanas
Vice-pirmininkas, Aust. Lietuvių Bendruomenės Krašto vald

PS: Seminaras užrašytas į vaizdajuostę (video juosta) kurią galima užsisakyti už \$15 (Aust.) per: ALB Krašto Valdyba, PO Box 728, Jamieson ACT 2614, Australia.

Demokratija - naujos pasaulinės santvarkos vardas

Skirtingos pasaulio tautos ir kultūros ateityje sukurs naują pasaulinę santvarką, kuri neišvengiamai remsis demokrtijos principais, pažymėjo Kolumbijos universitete, Jungtinėse, vykusoje konferencijoje Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos - UNESCO - generalinis sek. Federico Mayor. Demokratija neišvengiamai bus naujos pasaulinės santvarkos vardas, pasakė jis, demokratija išsklaidys visas abejones, kurios dabar kyla dėl pasaulio ateities. Generalinis direktorius pažymėjo, kad UNESCO organizacija yra parengusi veiklos programą demokratijai ugdyti. Jo įsitikinimu, veiksmingiausia priemonė demokratijai puoselėti yra spaudos ir žodžio laisvė. Kaip tik dėl to UNESCO organizacija rūpinasi, kad visur pasaulyje galėtų veikti laisva ir nepriklausoma spauda. Generalinis sekretorius pranešė, kad UNESCO organizacija numato surengti kelis tarptautinius laisvos spaudos darbuotojų susitikimus, kuriuose Vakarų kraštų žurnalistai ir buvusį totalitinių šalių spaudos darbuotojai turės galimybę pasikeisti nuomonėmis, papasakoti savo patirtis. Čekoslovakijos prez. Haveliui pasiūlęs, vienas toks susitikimas įvyks rugsėjo mėnesį Prahėje. Jam parinkta tema: Demokratijos kultūra. Spaudos darbuotojai, kultūros veikėjai ir politikai svarstys, kuriuo būdu kultūra ir kūryba gali padėti įtvirtinti ir apsaugoti demokratinę santvarką ir demokratines institucijas, kuriom vis dar grėsia įvairūs pavojai. LRTV

Stelmužės ažuolas

Stelmužės ažuolas - istorinis paminklas Lietuvoje

Perskaitęs praeitų metų „T.Z.“ 32-33nr. apie Stelmužės ažuoliuko sodinimo iškilmes prie Balzeko muziejaus Čikagoje, prisiminiau apie tą legendinį seniausią Lietuvoje, o gal ir Europoje, ažuolą, nes vaikystėje teko jį lankyti su kitais vaikais. Akis išsprogdinę žiūrėjom į tą milžiną, rankas sukabinę matavom ažuolo kamieną, tyrinėjome jo apimtį, o kartais mokytojai mus visus nufotografuodavo. Tais laikais netoli ažuolo glaudėsi gražiai sutvarkytos vokiečių karių kapinaitės.

Bet labai mažai apie legendinį ažuolą yra žinoma iševijoje. Dabar naujais vėjams papūtus, pavyko gauti naujos informacijos iš Lietuvos. „Minties“ leidykla 1984m. išleido ir A.D. Žilėnų parašytą turistinę knygutę „Zarasų rajonas“. Apie Stelmužės ažuolą rašoma:

„Stelmužė garsi ne tik Zarasų rajone, bet ir visoje respublikoje. Cia auga vienas iš seniausių Europos ažuolų, turintis 23 m. aukštį, o gumbuoto, išsirangiusio kamieno apimtis ties žeme - 13 metrų. Dalis ažuolo šakų jau išdžiūvusios, kitos paremtos ažuoliniais spyriais. Prieš keletą metų ažuolas buvo restauruotas - išskobtas ir antispetikuotas jo vidus, angos, kiaurymės, nulūžusių šakų vietos padengtos vario skarda, ažuolas nuo grėsusio skilimo sukaustytas metalinėmis sąvaržomis. Pertvarkyta ažuolo aplinka, apie

medį padaryti ažuolinių kaladžių takeliai, ažuolinės dekoratyvinės sienutės. Pajaunėjęs ažuolas žaliuojančiomis lapų kupetomis džiugina jo gausius lankytojus.

Stelmužė garsi ne vien savo ažuolu. Stelmužės parkas - valstybės saugomas gamtos paminklas. Jis išsidėstęs Padvarinio ežero pakrantėje ir gražiai komponuojasi į bendrą apylinkės vietovaizdį, papuoštą dar septyniais didesniais ir mažesniais ežerais. Kadaiše parkas ir jame stovintys rūmai priklausė vokiečių baronams Folkerzams ir carų dvariškiams Valujevams. Tuos laikus ir žiaurios dvaro šeimininkus mena parke stovintis Vergų bokštas, kuriame, pasak senų stelmužiečių, buvo kalinami dvarponiams prasikaltę baudžiauninkai. Dabar baronų rūmuose - aštuonmetė mokykla“.

V.J.

Laiškas iš Lietuvos

Mieloji,

Stebuklas! Šiandien II.17, gavau tavo laišką, išsiųstą II.8. Dar taip nebuvo. O laišką apie Pauliaus (poeto Drevinio) mirtį tau išsiunčiau gruodžio 3 d.

Taip! A.T. pirmininkas rūmuose ir būna. Taip saugiau. Šitas žmogus tikrai (nė kiek neabejoju) yra Dievo siųstas mūsų tautai. Kaip žydų Mozė. Kai Jis kalba, aš lyg ir matau, kad Dievas Jam į ausį šnibžda.

Vakar atšventem kukliai 16-ają: šv. Mišias, savanorių kapai, rūsiuose nukankintų paminklėlis, sausio 13 d. žuvusio Rimanto kapas. Jo mama, mokytoja, parsivežė sūnų, gimusių 1966 m. į Marijampolę. Krito prie T.V. bokšto.

Aš tą naktį buvau prie A.T. Laukėm Ačiū Dievui - nesulaukėm. Matyt, pavargo žmogūdziai.

Klaiku... Yra išdavikų. Bet atsilaikysim!

Dėkojame už linkėjimus ir siunčiame savuosius.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuvės sutvarkyti profesionaliai ir irmlai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway....	802 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Gardenvale: 135 Martin Street.....	596 8144
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011
Berwick: 21 Lyaal Road.....	707 5533
Moorabbin: 16 Tuck Street.....	555 9088
St. Albans: 69 Alfreda Street.....	367 4333